

УДК 342.95

СТАН МЕТОДОЛОГІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ПРИВАТИЗАЦІЇ В УКРАЇНІ

Микола ПОТІП,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

АНОТАЦІЯ

У статті автором здійснюється аналіз наукових концепцій понять «методологія» та «метод». З'ясовуються сутнісні характеристики цих категорій. Проводиться дослідження кола методів наукового пізнання змісту та особливостей різних аспектів суспільно-правових відносин у сфері приватизації. Визначається коло ефективних методів наукового пізнання для з'ясування змісту адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації, та наводиться їх характеристика.

Формулюється авторське поняття методологічної основи дослідження адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації в Україні. Визначається мета, об'єкт та предмет дослідження адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації як компоненти відповідної методології.

Ключові слова: приватизація, адміністративно-правові засади, методологія, метод наукового пізнання.

STATUS OF METHODOLOGICAL PROVISION OF PUBLIC GOVERNANCE RESEARCH IN UKRAINE

Mykola POTIP,

Candidate of Law Sciences, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Civil Law Disciplines
of Higher Education Private Institution "Dnipro Humanities University"

SUMMARY

The author analyzes the scientific concepts of the concepts methodology and method. The essential characteristics of these categories are clarified. A study of the range of methods of scientific knowledge of the content and features of various aspects of social and legal relations in the field of privatization is conducted. The range of effective methods of scientific cognition to determine the content of administrative and legal principles of public administration in the sphere of privatization is defined and their characteristics are given.

The author's concept of the methodological basis of the study of administrative and legal principles of public administration in the sphere of privatization in Ukraine is formulated. The purpose, object and subject of the study of the administrative and legal principles of public administration in the sphere of privatization are determined as components of the relevant methodology.

Key words: privatization, administrative and legal principles, methodology, method of scientific knowledge.

Постановка проблеми. Фахівці стверджують, що глибина економічної кризи в промисловому секторі на початок 1992 р. сягала такої межі, що виникла нагальна потреба ліквідації або суттєвого зниження гіпертрофованого централізму в управлінні економікою, зміни становища монопольного статусу держави як власника засобів виробництва та результатів праці [13, с. 11]. Водночас десятиліття проведення приватизації в Україні демонструють проблеми формування та реалізації державної приватизаційної політики; приватизаційного процесу та невідповідність очікуваних результатів від приватизації реальній ситуації. Невдала історія приватизації в Україні обумовлена рядом об'єктивних та суб'єктивних чинників.

На думку О.П. Процьківа, процес приватизації в Україні відбувався без урахування суспільних, фінансових пріоритетів, відповідного економічного, соціального, технологічного обґрунтування, врахування національних особливостей. Початкова позиція, напрямок та темпи цього процесу в Україні були зумовлені насамперед зовнішніми причинами: розпадом Радянського Союзу, руйнуванням комуністичної ідеології, політичної та економічної систем, а не потребою внутрішнього розвитку країни. Внаслідок цього до початку приватизації не було створено необхідних інституцій, зокрема незалежної та ефективної право-

вої системи; не було запроваджено ринкових установ та інфраструктури, необхідних для захисту прав власності; не завершено макроекономічну стабілізацію.

О.П. Процьків вважає таку ситуацію, обумовлену відсутністю якісного наукового підґрунтя, формування та реалізації приватизаційної політики [10, с. 4]. Таким чином, одним із негативних факторів проведення неефективної приватизаційної політики в Україні є недостатній рівень правових досліджень адміністративно-правових засад забезпечення ефективного публічного управління у сфері приватизації.

Питання адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації не були предметом монографічних досліджень або вивчалися переважно в межах окремих наукових публікацій. У зв'язку із цим питання стану методологічного забезпечення дослідження публічного управління у сфері приватизації набувають актуальності.

Стан наукової розробки проблеми. Загальні засади методології досліджень, та особливості методів наукового пізнання правових явищ здійснювали такі вчені як А.Я. Баскаков, Д.О. Керимов, О.Д. Крупчан, М.І. Панов, Н.В. Туленко, І.В. Федосова, Н.В. Ходєєва, Р.Б. Шишка та інші.

Приватизація є предметом досліджень таких науковців у сфері економіки як Л.В. Чуприна, О.В. Рябченко, О.М. Бондар, В.О. Хлівний, М.І. Костромітіна, С.М. Солонуб, О.Г. Бакланова, О.П. Процьків, Л.С. Любохинець, І.Г. Давидов та інших. Питаннями наукового дослідження управління процесами приватизації опікувались такі науковці як Г.В. Подоляко, М.В. Чечетов, В.М. Трубаров та інші. Правові аспекти регулювання суспільних відносин у сфері приватизації стали предметом досліджень Ю.В. Алданова, Р.В. Комісарчука, Т.Я. Крихи, Н.Л. Когута, Н.С. Демченко.

Коло цих науковців досліджують процеси приватизації, пов'язані з багатогранністю чинників, що впливають на хід приватизації окремих груп об'єктів: економічне середовище, сфера діяльності в народному господарстві, форма власності, ініціатива здійснення, інвестиційне спрямування, масштаби охоплення об'єктів державної власності, розмір об'єкта приватизації, залучення суб'єктів господарювання і громадян, тривалість здійснення, механізм зміни власності, оцінка вартості об'єктів приватизації, можливість участі іноземних інвесторів, глибина приватизації, особливості укладення договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, відповідальність за незаконну приватизацію тощо. Проте питання адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації залишається не дослідженими.

Мета статті полягає в тому, щоб на основі аналізу юридичної літератури, різних точок зору вчених у галузі права визначити методологічні основи дослідження адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації, сформулювати відповідне авторське поняття та визначити коло методів наукового пізнання цього явища.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження проблем, що пов'язані з визначенням сутності, процесів формування та реалізації державної приватизаційної політики, адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації повинно ґрунтуватися на наукових методах.

Визначення стану наукової розробки правових проблем державної приватизаційної політики та адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації передбачає огляд методології проведення дослідження приватизації в науковій літературі.

Усі зазначені вище дослідження у сфері приватизації проводились за відповідною методологією, що відображала особливості наукової спеціальності в межах якої проводилось дослідження. Згідно довідкової літератури «методологія» це вчення про науковий метод пізнання й перетворення світу, його філософська, теоретична основа, а також сукупність прийомів дослідження, що застосовуються в будь-якій науці відповідно до специфіки об'єкта її пізнання [14].

І.В. Федосова вважає, що методологія вивчає не знання та істину як такі, а способи їх одержання у специфічних обставинах наукового дослідження, тобто є предметним вивченням того, яким чином наука накопичує своє знання, його структуру, функціонування, статус його складових [17, с. 21]. Під методологією у філософії, вважає І.В. Федосова, розуміється: 1) сукупність підходів, способів, методів, прийомів та процедур, що застосовуються в процесі наукового пізнання та практичної діяльності для досягнення наперед визначеної мети – «одержання об'єктивного істинного наукового знання або наукової теорії та її логічне обґрунтування»; 2) галузь теоретичних знань та уявлень про сутність і форми, закони, порядок та умови застосування підходів, способів, методів, прийомів і процедур у процесі наукового пізнання та практичної діяльності.

Осмислюючи теоретичний та соціокультурний досвід, «методологія розробляє загальні принципи створення нових пізнавальних засобів» [18, с. 374; 17, с. 21]. У широкому розумінні, наголошує науковець, методологія трактується як сукупність загальних, насамперед світоглядних принципів, вчення про методи пізнання і перетворення дійсності, що обґрунтовують вихідні регулятивні принципи й способи їх конкретного використання в пізнавальній і практичній діяльності. За своєю сутністю методологічні засади – це система принципів наукового дослідження, основних підходів до вивчення його предмета [17, с. 21].

Р.Б. Шишка наголошує, що методологія походить від терміну «метод» (грецьке *metodos*) як шляху до чогось та способу пізнання соціальної діяльності чи соціальної практики загалом. У філософії поняття «методологія» тлумачиться як: 1) система способів, заходів і операцій, що застосовують у науці та інших сферах діяльності; 2) вчення про систему, теорія методу [21, с. 41].

Основа будь-якої методології, пише Д.А. Керимов, складає вибір методу (методів) досягнення поставленої мети; слідування обраному шляху дослідження, з його орієнтирами та обмеженнями; обґрунтованість і доведеність результатів дослідження; можливість безпосереднього або опосередкованого використання результатів дослідження для практики [4, с. 94]. Як творчу діяльність, пов'язану з дослідженням засобів пізнання, діяльність по вдосконаленню концептуального апарату, «роботу» із самим поняттям, теоріями, методами, як вищу форму теоретичної діяльності, розглядає методологію Д.А. Керимов [4, с. 11].

Нині вчені не обмежені у виборі наукових методів, що забезпечує реалізацію їх основного права – обирати види, напрями і засоби наукової і науково-технічної діяльності відповідно до власних інтересів, творчих можливостей та загальнолюдських цінностей – констатує О.Д. Крупчан. Отже, єдиним методологічним «обмеженням» у науковому пошуку є загальнолюдські цінності [8, с. 11]. Цей науковець вважає, що методологічна спрямованість досліджень органічно поєднана з теорією предмета пізнання. Так, якщо теорією є система понять, які узагальнюють конкретні знання про відповідні об'єкти, то методологія становить собою вчення про шляхи, принципи і методи побудови і практичного застосування саме цієї, а не будь-якої іншої теорії [8, с. 11].

П.М. Рабінович визначив методологію у контексті, як систему підходів, методів, способів, засобів наукового дослідження, тобто запропонував розгорнуту систему методології юридичної науки. П.М. Рабінович вважає, що до складу цієї методології входять: 1) філософсько-світоглядні підходи (матеріалістичний чи ідеалістичний, діалектичний чи метафізичний, визнання чи заперечення об'єктивних соціальних, у тому числі державно-правових, закономірностей та можливості їх пізнання, здобуття істинних знань щодо них); 2) загальнонаукові методи, тобто такі, що використовуються в усіх або в більшості наук (структурний, функціональний методи, сходження від абстрактного до конкретного, формально-логічні процедури); 3) групові методи, тобто які застосовуються лише в певній групі наук (наприклад, тільки у суспільствознавстві застосовується метод конкретно-соціологічного дослідження); 4) спеціальні методи, тобто прийнятні для дослідження предмета лише однієї науки (наприклад, у юриспруденції – це способи тлумачення норм права, своєрідні прийоми узагальнення юридичної практики тощо).

Зазначаючи, що всі вказані групи методів необхідні для проведення повноцінного, всебічного, завершеного

правового дослідження, проф. П.М. Рабінович наголосив, що роль способів і засобів наукового дослідження не є однозначною. Зокрема, філософсько-світоглядні підходи визначають саму стратегію наукового пошуку, його загальну спрямованість, орієнтують на знаходження, відбір, накопичення цілком визначених у соціально-змістовному відношенні фактів, нарешті, обумовлюють характер та зміст оцінювання (інтерпретації) отриманих результатів дослідження [12, с. 126–127].

Продовжуючи поглиблювати свою концепцію, П.М. Рабінович доповнив вказаний вище перелік, і він набув такого вигляду: 1) філософсько-світоглядні підходи; 2) загальнонаукові методи; 3) групові методи; 4) спеціальні методи; 5) засоби дослідження. Під засобами дослідження цей науковець розуміє способи виявлення, фіксування, збирання, систематизації інформації про право-державні факти, явища – емпіричні засоби способи пояснення фактів, виявлення зв'язків між ними, побудови понять, концепцій, прогнозів, теоретичні засоби [11, с. 213].

Слід підтримати Д.А. Керимова, який зазначає, що при обранні методології дослідження першочерговим є визначення об'єкта, предмета і мети; слідування обраному шляху дослідження об'єкта, з його орієнтирами та обмеженнями; обґрунтованість і доведеність результатів дослідження; можливість безпосереднього або опосередкованого використання результатів дослідження для практики [4, с. 94].

Сутність методологічних процедур полягає в установленні, набутті та формалізації знань про ознаки, що характеризують це явище як типове, системне або випадкове, вважає Н.В. Ходєєва [19, с. 138]. Саме така процедура передбачає аналіз як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях правової дійсності, зазначає М.І. Панова. Саме у тому зв'язку відбувається процес методологічного пошуку як використання різноманітних прийомів, зокрема пошук інформації, висунення наукових ідей і гіпотез, розробка наукових теорій і концепцій, застосування формалізованих процедур і операцій при вивченні соціально-правових явищ. До них належать спостереження, порівняння, аналіз, синтез, узагальнення, абстрагування тощо [9, с. 115].

При проведенні дисертаційних досліджень, об'єктом вивчення яких були суспільні відносини, що виникають у сфері приватизації, вчені застосовували різний комплекс наукових методів. Так, М.В. Четов при дослідженні державного управління приватизацією використовував: 1) порівняльно-історичний та функціонально-структурний аналіз, що передбачав вивчення проблеми, яка розглядається в дисертації, який дав змогу простежити причинно-наслідкову й історичну зумовленість її виникнення, а також виявити основні напрями дослідження; 2) метод періодизації – для дослідження якісних змін управління приватизаційними процесами на сучасному етапі розвитку держави; 3) порівняльний і статистичний аналіз фактів і явищ, їх синтез – при дослідженні системи державного управління для кращого розуміння динаміки розвитку нормативно-правової бази у сфері приватизації; 4) системно-аналітичний – для теоретичного узагальнення наукових концепцій, розробок і пропозицій провідних вітчизняних та зарубіжних учених, присвячених проблемам трансформації відносин власності, висвітлення методології приватизації державного майна; 5) прогностичний та метод моделювання – при узагальненні незалежних характеристик, прогнозуванні; 6) дедукції та синтезу – для дослідження системи державного управління приватизацією, його організаційно-інституціонального та нормативно-правового забезпечення; 7) контент-аналіз нормативно-правової бази й документальної інформації органів державного управління України; 8) узагальнення опрацьованих матеріалів – при формулюванні висновків, рекомендацій та визначенні

шляхів подальшого розвитку системи державного управління приватизаційними процесами [20, с. 5].

Р.В. Комісарчук при дослідженні основ розслідування фактів незаконної приватизації державного та комунального майна визначив коло методів, що склали основу його дослідження: філософські, загальнонаукові та спеціальні методи. Р.В. Комісарчук зазначив, що фундаментальну роль у дослідженні займає діалектичний метод пізнання, що дозволив з'ясувати, яку роль відіграє практика розслідування як у науковому криміналістичному дослідженні, так і в діяльності слідчого при виявленні та розслідуванні фактів незаконної приватизації.

Також цей науковець використовував історико-правовий метод при дослідженні розвитку окремих теорій, концепцій, поглядів вчених криміналістів із проблем методики розслідування. Використання Р.В. Комісарчуком системний підхід дозволив дослідити: чинне законодавство, практику його застосування під час розслідування злочинів у сфері приватизації; офіційні, наукові та бібліографічні джерела, узагальнення думок практичних працівників (суддів, прокурорів, слідчих) і науковців. Водночас структурно-функціональний підхід було використано цим науковцем під час аналізу організаційних та тактико-психологічних засад провадження окремих слідчих дій та дослідження документів у кримінальних справах по фактах незаконної приватизації. Крім того, Р.В. Комісарчук використав спеціальні методи: структурно-криміналістичні, соціологічні та статистичні методи (анкетування працівників правоохоронних органів, групування, зведення, аналізу кількісних показників) [6, с. 5].

Т.Я. Крих проводячи юридичний аналіз такого складу злочину як незаконна приватизація державного та комунального майна використовував такі методи: 1) діалектичний метод, який застосовувався для дослідження правового механізму захисту суспільних відносин у сфері приватизації державного, комунального майна через дослідження більш загальних категорій кримінального права; 2) метод історичного аналізу, що дав змогу з'ясувати причини появи у кримінальному законодавстві норми, яка передбачає відповідальність за незаконну приватизацію державного, комунального майна; 3) структурно-функціональний метод – для визначення соціальної зумовленості означеного злочину; 4) метод догматичного аналізу – для встановлення ознак складу злочину, визначення змісту деяких юридичних термінів та термінологічних зворотів; 5) порівняльно-правовий метод, що дав змогу співвіднести норму КК України, яка встановлює відповідальність за незаконну приватизацію з нормами кримінального права інших держав; 6) метод системного аналізу, який сприяв встановленню природи незаконної приватизації державного, комунального майна та місця даного складу злочину у системі кримінального права; 7) соціологічний метод, який було використано під час аналізу матеріалів судової практики та звітності правоохоронних органів [7, с. 6].

Н.Д. Когут при вивченні правового забезпечення безоплатної приватизації земель в Україні використовував порівняльно-правовий, історичний, системно-структурний, формально-юридичний, статистичний, логіко-семантичний, метод сходження від абстрактного до конкретного, тлумачення правових норм та інші наукові методи пізнання. Н.Д. Когут зазначає, що порівняльно-правовий метод дозволив проаналізувати наукову літературу, нормативно-правові акти України й деяких зарубіжних країн, що регулюють суспільні відносини у сфері безоплатної приватизації земель; історичний метод застосовувався при дослідженні становлення й перспектив розвитку безоплатної приватизації земель; системно-структурний метод дозволив дослідити норми, що стосуються безоплатної

приватизації земель у взаємодії з іншими нормами земельного права, а також суміжних галузей права; за допомогою формально-юридичного методу проводився аналіз чинного законодавства, що дозволило виділити юридичні можливості фізичних та юридичних осіб України, в результаті чого синтезуються правові форми безоплатної приватизації земель; статистичний метод дозволив проаналізувати реальний стан реалізації норм права; логіко-семантичний та метод сходження від абстрактного до конкретного застосовувалися при поглибленому вивченні поняття і сутності юридичної природи безоплатної приватизації земель, а також для ідентифікації окремих видів правовідносин в цій сфері; комплексний метод використано для формування окремих авторських визначень та наукових положень [5, с. 6].

Н.С. Демченко досліджуючи договір купівлі-продажу об'єктів приватизації користувався методами наукового пізнання, системного підходу, порівняльно-правового аналізу, логіко-юридичним, статистичним та історичним методами [3, с. 5–6]. Таким чином, наведені переліки методів дослідження різних аспектів суспільних відносин у сфері приватизації утворюють основу методології дослідження адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації. Серед таких методів особливе значення мають діалектичний метод, історико-правовий, системного аналізу.

М.О. Теплюк наголошує, що діалектика забезпечує адекватне відтворення локальних подій, індивідуально-неповторних властивостей соціально-історичних процесів у контексті загальних соціальних теорій і законів [16, с. 11]. Н.В. Ходєєва вважає, що завдання діалектики як методологічної основи полягає не в тому, щоб жорстко зв'язати вченого будь-якими догмами та певними ідеологічними вимогами, а в тому, щоб озброїти його досвідом пізнавальної діяльності люду, відображеним у законах і категоріях діалектики [19, с. 50]. Методологічна основа – діалектика, вважають О.В. Зайчук та Н.М. Оніщенко, тісно пов'язана з наукою про закони та форми відображення в мисленні розвитку об'єктивного світу й пізнання [15, с. 50]. Вивчення наукових робіт у сфері дослідження правових аспектів приватизації свідчить, що діалектичний метод безпосередньо пов'язаний зі з'ясуванням змісту адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації.

Оскільки приватизація в Україні та її правове регулювання проходили становлення протягом значного періоду, то доречно буде використовувати для їх дослідження історико-правовий метод. Як зазначає О.Я. Баскаков під час творення знань про складні історичні об'єкти, що розвиваються, застосовується особливі способи дослідження, якими є історичний і логічний метод пізнання [2, с. 125].

Історико-правовий метод ефективний під час дослідження закономірностей формування адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації, формування, закріплення та їх реалізації в той чи інший період. Історичний метод, на думку Н.В. Ходєєвої, це метод дослідження, заснований на вивченні виникнення, формування та розвитку об'єктів у хронологічній послідовності. Завдяки використанню історичного методу досягається поглиблене розуміння суті проблеми і з'являється можливість сформулювати більш обґрунтовані рекомендації по новому об'єкту. Історичний метод ґрунтується на виявленні та аналізі протиріч у розвитку об'єктів, законів і закономірностей розвитку правовідносин [19, с. 139].

Н.В. Ходєєва наполягає, що особливе значення в пізнанні правових явищ належить методу системного аналізу. Цей метод полягає у вивченні кожного елемента системи цього зв'язку та взаємодії з іншими елементами, виявленні впливу властивостей окремих частин на систему в цілому,

визначенні оптимального режиму її функціонування. Специфіка системного підходу, констатує Н.В. Ходєєва, визначається тим, що він орієнтує дослідження на розкриття цілісності об'єкта і механізмів, які його забезпечують, на встановлення численних типів зв'язків складного об'єкта та зведення їх до єдиної теоретичної картини [19, с. 139]. Системний метод створює великі можливості для вивчення адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації.

Висновки. З врахуванням вищевказаного можна стверджувати, що методологія дослідження є багатограним поняттям, що вміщує в собі світоглядне вчення, завдяки якому здійснюється пізнання публічного управління у сфері приватизації, а також конкретні методи дослідження, завдяки яким вирішуються дослідницькі завдання щодо розроблення цілісної концепції публічного управління у сфері приватизації.

Підтримуючи позиції зазначених вище науковців щодо структури методології, автор вважає, що компонентами дослідження публічного управління у сфері приватизації є визначення: 1) об'єкта дослідження, яким є суспільні відносини, що виникають у сфері публічного управління приватизацією в Україні; 2) предмета дослідження – адміністративно-правові засади публічного управління у сфері приватизації в Україні; 3) метою дослідження – визначення сутності адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації в Україні, формулювання пропозиції щодо вдосконалення чинного законодавства в цій сфері та практики його застосування.

У результаті вивчення наукових висновків дослідників, які використовуючи різні методи наукового пізнання, дослідили проблематику правового регулювання різних аспектів приватизації, під методологічною основою дослідження адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації в Україні слід розуміти сукупність методів та способів пізнання, які дозволяють вирішити поставлені дослідницькі завдання, що пов'язані з вирішенням наукової проблеми щодо розроблення цілісної концепції адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації.

З урахуванням зазначеного вважаємо за потрібне використати наступні методи наукового дослідження адміністративно-правових засад публічного управління у сфері приватизації: діалектичний, історико-правовий метод, логіко-юридичний, статистичний, системного аналізу, моделювання, аналізу та синтезу.

Список використаної літератури:

1. Алданов Ю.В. Приватизація державного майна як спеціальна підстава набуття права власності: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 2006. 20 с.
2. Баскаков А.Я., Туленков Н.В. Методология научного исследования: учеб. пособ. Київ: МАУП, 2002.
3. Демченко Н.С. Договір купівлі-продажу об'єктів приватизації (на матеріалах арбітражної практики України): автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03. Київ, 1999. 20 с.
4. Керимов Д.А. Методология права: Предмет, функции, проблемы философии права. 4-е изд. Москва: Изд-во СГУ, 2008.
5. Когут Н.Д. Правове забезпечення безоплатної приватизації земель в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.06. Київ, 2011. 20 с.
6. Комісарчук Р.В. Основи розслідування фактів незаконної приватизації державного та комунального майна: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2008. 20 с.
7. Крих Т.Я. Незаконна приватизація державного, комунального майна за кримінальним правом України: юридичний аналіз складу злочину: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08. Львів, 2010. 20 с.

8. Крупчан О.Д. Методологічні виміри сучасного вітчизняного приватного права. Методологія приватного права (теоретичний дискурс та практичне застосування): матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 10 червня 2016 р.). К. : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2016.
9. Панов М.І. Методологічні проблеми формування понятійного апарату правової науки // Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. Т. 1. / за заг. ред. В.М. Цвіка, О.В. Петришина. Харків : Право, 2008. С. 109–129.
10. Процьків О.П. Фінансові пріоритети приватизації в Україні в умовах суспільного вибору : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.04.01. Терноп. нац. екон. ун-т. Тернопіль, 2007. 20 с.
11. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. [10-те вид., допов.]. Львів : Край, 2008. 224 с.
12. Рабінович П.М. Основи загальної теорії права та держави : навч. посіб. [5-те вид., зі змінами]. К. : Атіка, 2001. 176 с.
13. Рябченко О.В. Приватизація у промисловому секторі економіки України : автореф. дис... канд. екон. наук: 08.02.03. Дніпро, 2000. 20 с.
14. Словник української мови: в 11 томах. Том 4, 1973. Стр. 692. URL: <http://sum.in.ua/s/metodologhija>.
15. Теорія держави і права. Академічний курс : підручник / за ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. Київ : Юрінком Інтер, 2006.
16. Теплюк М.О. Введення закону в дію: теоретико-правові проблеми законодавчого регулювання : автореф. дис.. на здобуття наук. ступеня. докт. юрид. наук: 12.00.01. Київ, 2014.
17. Федосова І.В. Методологічне забезпечення дослідження історії розвитку вищої інженерно-технічної освіти. Історико-педагогічний альманах. 2013. Вип. 2. С. 21–26. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ipa_2013_2_6.
18. Філософський енциклопедичний словник / редкол. В.І. Шинкарук (голова) та ін. Київ : Абрис, 2002. 742 с.
19. Ходєєва Н.В. Методологія дослідження права на інформацію про стан свого. Форум права. 2017. № 2. С. 136–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2017_2_23.
20. Четєтов М.В. Державне управління приватизацією у контексті трансформації відносин власності в Україні : автореф. дис... д-ра наук з держ. упр.: 25.00.01. Київ, 2006. 36 с.
21. Шишка Р.Б. Методологія досліджень за спеціальністю 12.00.03. Методологія приватного права (теоретичний дискурс та практичне застосування): матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (м. Київ, 10 червня 2016 р.). Київ : НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф.Г. Бурчака НАПрН України, 2016. С. 40–45.

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРА

Потіп Микола Миколайович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільно-правових дисциплін Вищого навчального приватного закладу «Дніпровський гуманітарний університет»

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

Potip Mykola Mykolayovych – Candidate of Law Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Civil Law Disciplines of Higher Education Private Institution “Dnipro Humanities University”

uk_dgu@ua.fm